

УДК: 658.15

Квасова Ольга Петрівна

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки
Київський національний університет технологій та дизайну

Сінченко Павло Сергійович

студент
Київський національний університет технологій та дизайну

Квасова Ольга Петровна

кандидат экономических наук, доцент,
доцент кафедры финансов и финансово-экономической безопасности
Киевский национальный университет технологий и дизайна

Синченко Павел Сергеевич

студент
Киевский национальный университет технологий и дизайна

Kvasova O. P.

Phd in Finance, Associate Professor
Kiev National University of Technologies and Design

Sinchenko P. S.

Student
Kiev National University of Technologies and Design

МОНІТОРИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

МОНИТОРИНГ КАК ИНСТРУМЕНТ УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВОГО СОСТОЯНИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ

MONITORING AS A TOOL OF THE FINANCIAL CONDITION OF THE ENTERPRISE

Анотація: У статті проаналізовано організаційно-методичні засади моніторингу фінансового стану підприємства, який представлено як комплекс заходів організаційного, методичного й управлінського характеру. Доведено актуальність та практичну значущість впровадження системи моніторингу фінансового стану як базового елементу системи фінансового менеджменту підприємства в сучасних умовах господарювання .

Ключові слова: моніторинг, моніторинг фінансового стану, фінансовий менеджмент.

Анотация: В статье проанализированы организационно-методические основы мониторинга финансового состояния предприятия, представленный как комплекс мер организационного, методического и управленческого характера. Доказана актуальность и практическая значимость внедрения системы мониторинга финансового состояния как базового элемента системы финансового менеджмента предприятия в современных условиях хозяйствования.

Ключевые слова: мониторинг, мониторинг финансового состояния, финансовый менеджмент.

Summary: The article analyses organisational and methodical bases of monitoring the financial condition of the company, which is presented as a complex of measures of organisational, methodical and managerial nature. Justifies urgency and practical significance of introduction of the system of monitoring the financial condition of the company as a basic element of the system of the financial management system of the enterprise in modern economic conditions.

Key words: financial management, monitoring, financial monitoring.

Постановка проблеми. В сучасних умовах господарювання вдосконалення процесу управління є основою для вирішення проблем стабілізації національної економіки та досягнення високих темпів стійкого економічного зростання. Цей процес реалізується через певні управлінські рішення, які визначають результати діяльності і окремого підприємства. Забезпечення високої ефективності управлінських рішень є комплексною проблемою, яка залежить від багатьох чинників та за цих умов набуває створення такої системи підтримки прийняття рішення, яка б дозволяла вчасно ідентифікувати стан керованої системи навіть за обмеженої інформації і непрямих ознаках посилення кризових тенденцій. Вищевизначені задачі вирішуються в процесі проведення моніторингу

фінансового стану підприємства. Моніторинг фінансового стану є багатофакторною системою підтримки прийняття управлінських рішень, яка покликана забезпечувати комплексне виявлення, оцінку, ліквідування та прогнозування фінансових проблем підприємства з метою забезпечення реалізації ефективних управлінських рішень, що направлені на досягнення його стратегічних та тактичних цілей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням проблемам моніторингу в процесі управління підприємством присвячено увагу в працях таких іноземних та вітчизняних вчених як: І. Бланк, Т. Берднікова, В. Герасимчук, А. Градов, П. Єгоров, В. Забродський, В. Ковальов, Е. Коротков, Ю. Лисенко, Б. Літвак, О. Орлов, В. Русак, Г. Савицька, Л. Лігоненко, В. Савчук, О. Стоянова, Г. Швиданенко, А. Шеремет та ін.

Мета статті полягає у вивченні теоретико-методичних засад моніторингу в управлінні фінансовим станом підприємства.

Виклад основного матеріалу.

Ринкова економіка вимагає нових підходів до управління фінансово-господарською діяльністю підприємств. В зв'язку з цим, саме моніторинг фінансово-господарської діяльності повинен стати тим інструментом в системі управління підприємствами, який би дозволив якісніше оцінити результати їх діяльності.

Недивлячись на практичне використання моніторингу в діяльності вітчизняних підприємств, в економічній літературі немає його чіткого визначення, що обумовлює необхідність уточнення економічного змісту поняття моніторингу.

Теоретичні аспекти поняття моніторингу в загальному розумінні розглядалися такими авторами, як Е.М. Коротков [1], Б.Г. Литвак [2], П.І. Кононенко [3], а безпосередньо моніторинг усієї господарської діяльності в рамках системи контролінгу знайшов своє відображення в працях Д. Хана [4] і Н.Г. Данілочкіної [5]. Проте, такі вчені, як В.А. Забродський та М.О. Кизим [6] звузили поле досліджень до моніторингу фінансової

діяльності (фінансового моніторингу), але вони представляли його як елемент системи діагностики фінансового стану підприємства. Як самостійний інструмент управління фінансами і фінансовим станом проблеми моніторингу досліджували О.С. Олексюк [7] та І.Й. Плікус [8].

З вищесказаного випливає, що моніторинг - це системна взаємопов'язаних елементів, які утворюють механізм постійного спостереження за економічними показниками, до якого відноситься безперервний аналіз дотримання економічними показниками встановлених параметрів діяльності, діагностика господарського стану та оцінка отриманих результатів, в результаті яких і будуть визначені розміри відхилень фактичних результатів від передбачених та встановлені причини цих відхилень.

В даний час на підприємствах все більше уваги акцентують на постановці і реалізації стратегічних цілей їх фінансової діяльності. В зв'язку з цим, саме моніторинг фінансового стану повинен стати тим інструментом в управлінні фінансовою діяльністю підприємств, за допомогою якого можна своєчасно приймати управлінські рішення, направлені на досягнення стратегічних цілей.

Оскільки моніторинг фінансового стану підприємства є основним елементом управлінської діяльності, він має відповідати таким загальним принципам функціонування, як:

- принципом достатності інформації, який обумовлює використання тільки відомої інформації в кожній окремій системі;
- принципом наступності, який передбачає, що кожна наступна підсистема не повинна порушувати властивостей об'єкта і критеріїв, що встановлені системою вищого рівня;
- принципом вірогідності та порівнянності інформації. Даний принцип дає змогу забезпечити результати, що наближені до реальних;

- принципом ймовірності помилок, який дозволяє відслідковувати помилки, що виникають у процесі оцінки або моделювання. Вищенаведений принцип дозволяє оцінювати ризик можливої помилки та її наслідки у межах розробленої моделі, а також виробляти основні методи реагування на помилку;
- принципом комплексності, який обумовлює взаємозумовленість та пропорційність взаємоузгодженості розвитку системи як єдиного цілого, що забезпечує зв'язок усіх підсистем і елементів;
- принципом високої оперативності та гнучкості реагування на зміни ринкових можливостей і небезпеку, що виникає [2, с. 40-41].

Отже, в результаті ознайомлення з вищевикладеним матеріалом, моніторинг фінансового стану підприємства повинен здійснюватися у відповідності зі схемою, що представлена на рис.1.

При запровадженні даної системи послідовних дій на підприємстві, керівництво буде в змозі приймати доцільні управлінські рішення, які безпосередньо торкаються питання фінансування в будь-який момент часу.

Висновки з даного дослідження та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Отже, узагальнюючи вищевикладене, можна зробити висновок, що моніторинг фінансового стану включає в себе широкий комплекс заходів методичного, організаційного, та управлінського характеру. Відповідно до особливостей кожної конкретної ситуації, організація фінансового моніторингу передбачає визначення та вибір оптимального поєднання різноманітних форм й видів моніторингу, Також необхідно зазначити, що поза увагою залишається методичне забезпечення процесу моніторингу, який представлено переважно з точки зору його місця в управлінському циклі та в контексті організації управління.

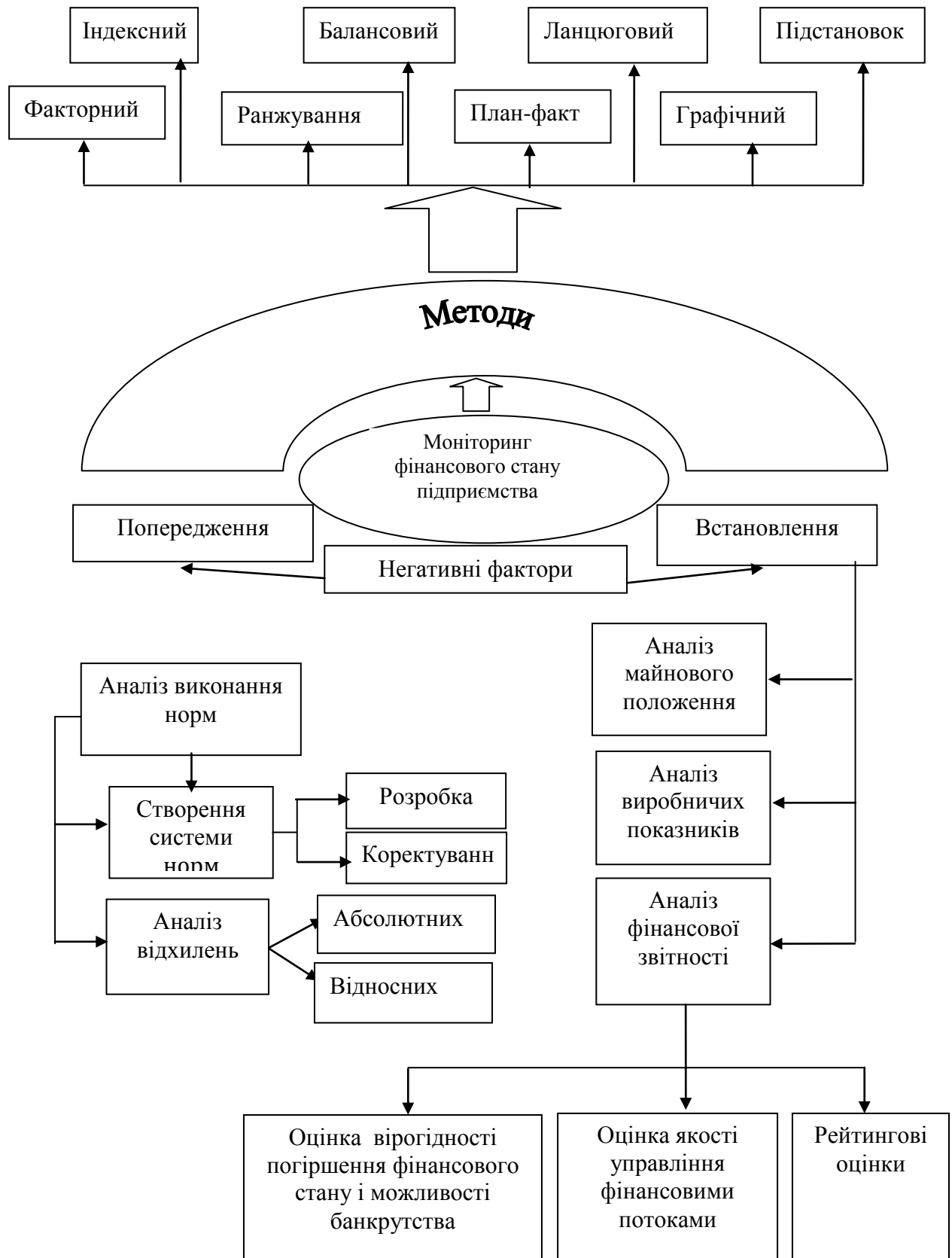

Рис.1. Можливий підхід існування системи моніторингу фінансового стану підприємства

Література

1. Коротков Э.М. Концепция менеджмента. – М.: Дека, 1997. – 304 с.
2. Литвак Б.Г. Разработка управленческого решения. – М.: Дело, 2000. – 392 с.
3. Кононенко П.И. Стратегическое программно-целевое управление производственно-хозяйственной системой. – М.: ИТК —Дашков и Ко, 2003. – 270 с.
4. Хан Д. Планирование и контроль: концепция контроллинга / Пер с нем. – М.: Финансы и статистика, 1997. – 800 с.
5. Контроллинг как инструмент управления предприятием / Под ред. Н.Г. Данилочкиной. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 1998. – 279 с.
6. Оцінка і діагностика фінансової стійкості підприємства: Монографія / М.О. Кизим, В.А. Забродський та ін. – Х.: ВД —ІНЖЕК, 2003. – 141 с.
7. Олексюк А.С. Системы поддержки принятия финансовых решений на микроуровне. – К.: Наукова думка, 1998. – 507 с.
8. Плікус І.Й. Система моніторингу для фінансового прогнозу діяльності підприємства / Фінанси України. – 2003. – №4. – С. 35-44.